

Beschouw de kermis als een evenement met maatschappelijke meerwaarde en niet als een financieel winstmodel voor gemeenten. Dat is een rode draad in de nieuwe 'Wegwijzer gemeentelijk kermisbeleid' van de VNG.

Nieuwe wegwijzer voor gemeenten

Beoordeel kermis niet alleen door financiële bril

De kermissector in Nederland heeft het moeilijk. De druk op de openbare ruimte neemt sterk toe, waardoor er minder plek is voor de attracties en kermiswagens. Vanwege beperkte financiële middelen schroeven veel gemeenten hun pacht-sommen op. Daarnaast lijdt de sector vanwege opstootjes op kermisterreinen soms onder een negatief imago. Verder kampt de kermissector met stijgende kosten en trof de coronacrisis de exploitanten zwaar. Gemeenten maken het er voor de kermissector niet makkelijker op door het hantieren van uiteenlopende werkwijzen en voorwaarden. Die kunnen leiden tot toename van de regeldruk en hogere kosten voor exploitanten, waarmee hun verdienmodel verder in gevaar komt. In 2021 dienden de Kamerleden Amhaouch (CDA) en Van Haga (BVN) een motie in die de regering oproept te onderzoeken hoe de kermistraditie en -cultuur in Nederland behouden kan blijven. De nu verschenen handreiking 'Wegwijzer gemeentelijk kermisbeleid' is daar een uitvloeisel van.

Bij veel gemeenten, zo valt daarin te lezen, is er primair sprake van financiële sturing op de organisatie van de kermis: die moet liefst met een positief resultaat op de begroting staan of op z'n minst budget-neutraal zijn. Maar die vroegere financiële vanzelfsprekendheid is er nu niet meer. Kermissen moeten concurreren met ander

Kermiscultuur geldt als immaterieel erfgoed

vermaak en de kosten nemen verder toe. Daarmee ontstaat het risico dat binnen gemeentehuizen primair naar de financiële kosten en baten wordt gekeken en minder naar de brede welvaartseffecten, zoals de economische spin-off, de sociale aspecten of de culturele betekenis. Daarin wijkt de wijze van beoordelen van de kermis af van die van festivals, sport- en cultuurevenementen, waar door gemeenten doorgaans niet, of veel minder, wordt gestuurd op een positief financieel resultaat. Ook de kermiscultuur is in de tussentijd bijgeschreven in de Inventaris Immaterieel Erfgoed Nederland.

PERIFERIE

Als gevolg van het ruimtegebrek overwegen veel gemeenten hun kermis uit het centrum te verplaatsen naar de periferie. In de wegwijzer wordt aangeraden daar terughoudend mee te zijn. 'Buiten het centrum is vaak meer ruimte, maar aan de andere kant kan het financieel

minder aantrekkelijk zijn, met name voor doorloopt attracties als kinderattracties en eten/drinken.' Bovendien kan een kermis buiten de binnenstad leiden tot een andere beleving van bezoekers en brengt die verplaatsing vaak andere werkzaamheden en daarmee ook nieuwe kosten met zich mee. Zoals het regelen van stroomvoorziening, het verharden van aanrijroutes en het voorzien in een tijdelijke parkeer-gelegenheid.

Gemeenten wordt daarom aangeraden de kermis te blijven organiseren in het centrum. 'Als het niet anders kan dan de kermis buiten het centrum plaatsen: maak duidelijke afspraken over wat de kosten en opbrengsten hiervan zijn en bij wie ze landen. Maak ook goede afspraken over wie wat doet (stroomvoorziening, ondergrond, extra reclame).'

Daarnaast zouden gemeenten de kermissector beter kunnen ondersteunen bij hun inschrijving en hun ontheffingsaanvragen. En er zou moeten worden bekeken of de veiligheidsafspraken nog wel proportioneel zijn voor de omvang en aard van de kermis in de gemeente. Ook op het gebied van duurzaamheid kunnen gemeenten exploitanten beter tegemoet komen dan harde voorwaarden aan hen stellen. 'Als een gemeente belang hecht aan een duurzame kermis, creëer dan prikkels in het proces door exploitanten te belonen voor goede initiatieven.'